

יש הקוראים לזה „אונס גבולי“. האיתותים המוסכמים בין המינים השתבשו. הוא חשב שהיא עומדת להסכים. היא רצתה סתם לבלות. האם הוא אשם באונס?

שרית רום, צילם: אלי דסה

מייסדת-מרכז אסתר עילם
זוהי הפגנת השליטה של הגבר באשה?

מתבסאת במין המלווה כאלמות, בכפייה. כל עוד מתנהל העולם עלי-פי כללי המישי-חק הגבריים, שבהם הגבר הוא השולט ואילו האשה נשלטת, הרי שגם ההגדרה החברתית למה שמזוהה אונס היא למעשה הגדרה גברית ביסודה. הגבר תופס את האשה כפגיעה, כח"לשה ממנו. יש ומצבה ייחשב בעיניו כפגיעה, כמו אשה גרושה, למשל. עצם תפיסת הגבר את האשה כפגיעה הופכת אותה להיות זמינה יותר בעיני הגבר.

אין הגבר רוצה להסתכן, לפיכך יבחר בקורבנו בהתאם לזמינות ולפגיעות הקורבן (רבים ממקרי האונס שבוצעו עליידי תל-מידתיכון בוצעו בתלמידה החלשה והר-חזיה, ולא בתלמידה המקובלת).

כל מעד בכפייה, המתרחש אחרי שהאשה אמרה שאינה מעתיינת, הוא לדעתי, אונס. גם אם לא מתבצעת חרידה. (החוק מגדיר אונס רק כשמתבצעת חרידה. עד לשלב החי-דידה מוגדר הדבר כחוק כ-מעשה מגונה").

אין לגבר הזכות לכפות על האשה את רצונו, רק משום שהיא תופס את עצמו כבעל זכויות יתר, כעליון על האשה.

בעולמו, כל מין נותן פירושים שונים לאמירותיו. לכן יש ויפרש הגבר התנהגות מסוימת של אשה אחרת ממה שהתכוונה היא בהתנהגות זו. הגבר יפרש את ההתנהגות בהתאם לנורמות הגבריות שעליהן חונך.

יש לתת את מלוא האחריות לאונס בידי הגברים. הגבר הוא האונס, ולא האשה, תהיה אשר תהיה והתנהגותה המקרימה.

כל גבר יסל לתת פירושים סובייקטיביים לגבי אותה התנהגות מקדימה. הרי אין "הת-נהגות מקדימה" אוניברסלית. כל התנהגות שהיא מצד האשה יכולה להחשב בעיניו של גבר בהתנהגות "מזמינה". הפירוש תלוי בציי-פיותו.

מנתו, אין בכך כדי להצדיק את התנהגותו. כבר היה ברור לה כי הבחור אנס אותה. היא התקשרה עם המרכז לסייע לנפשות אונס. כל מה שרצתה היה לדבר. כשנשאלה אם ברצונה להגיש תלונה במישטרה נגד הבחור, ענתה כסירוב מוחלט. "אני אשמה", חזרה ואמרה למתנדבת.

איפה הגבול?

מיקרים כמו זה קורים כמעט מדי-יום. זהו מיקרה אמיתי לחלוטין. שם הנערה והבחור נשארים חסויים, כתנאי להסכמת הב-חורה לספר את סיפורה.

לפני שבועיים הסתכן הצ'לן יובל מסנר, חבר להקת-הרוק טאטו עם בחורה. התסריט היה כמעט זהה. היא הוזמנה לדירתו. היא התלהבה שבחור חשוב כמוהו מתייחס אליה. היא נענתה. כשנשאל בחקירתו האם אנס את הבחורה, הכחיש יובל מסנר מכל וכל מעשה אונס. הוא טען שהיא שהסכימה לעלות לדרי-רתו בשעת-לילה מאוחרת. הוא בכלל לא הבין מה קרה. היא לא שיתפה פעולה. היא אמרה קצת לא, חשבתי שזה חלק מהמישחק שלה, טען להגנתו. בית-המישפט לא השתכ-נע, ויובל מסנר נמצא כרוגע במעצר.

היכן אותו גבול רק שיכול לתחום מיקרים שכאלה, הגבול המפורש בין אונס לבין מיש-חק מיני?

יש תיאוריה המתבססת על נורמות-התר-בות הקיימות בחברה האנושית, הגורסת שאם נאנסה האשה הרי שיש גם בה מן האשם. מה

למה את מתכוונת?

● **במי גרטימן**, בת 25: זה אונס. זה היא השוכנינים לחשב שברגע שבחורה מסכימה ללכת לבחור הביתה, היא מתכוונת לשכב איתו. אני נוהגת להבהיר את עצמי לפני שאני הולכת לדירה של גבר. כשגבר כופה יחסים על בחורה, זה נראה כשיא ההשפלה לגבר.

● **אילת עמרון**, בת 27: כשאת עולה לדירה של בחור, יש לך חלק בעניין. צריך לחשוב טוב לפני שמחליטים לעלות לבחור הביתה. ואם מחליטים ללכת לבחור צריכים לקחת בחשבון שהוא ינסה לשכב. זה לא ממש אונס.

● **הדס ליטמן**, בת 26: זהו אונס. זה שבאתי אליו כידידה אינו אומר שמותר לו לאונס אותי. אלך מייד למישטרה להתלונן. אני לא חושבת שבצעם הסכמתי לבוא לפתור הביתה אני שותפה למעשה-האונס. הפירוש שהגבר נתן לא מעניין אותי. הוא אנס.

● **כובבה ברזילאי**, בת 26: אם הב-חור מוצא חן בעיני ובאתי אליו, קשה לקרוא לזה אונס. אבל אם אומר לו שאני לא רוצה, הוא ימישך, אז המעשה עצמו הוא אונס, אבל גם לי יש חלק בזה. גם אם בלתי ברירה אשתף פעולה, עצם הכפייה הוא אונס.

בחברה שבה ניזונים מסרטים פורנוגרפיים ומספרות פורנוגרפיות, שבה נראות נשים הנ-הנות כביכול מאונס, יש לצפות לכך שגברים ימישיכו ויאנסו. אם זהו המצב, עד שלנשים לא תהיה שליטה מלאה על חייהן וגורלן, תימשך התפיסה החברתית הגורסת כי לאשה יש חלק במעשה האונס שהתבצע בה. נוצר מצב אנסרדי, שהחברה נוהגת להאשים את האשה, הקורבן, ולא את האנס. אליו מתייחסת החברה בסלחנות, כ-הבנה.

הגבר קובע

אסתר עילם, מייסדת המרכז התל-אביבי לסיוע לקורבנות-אונס:

אונס, ביסודו הוא הפגנת-שליטה של הגבר באשה. הפגנת השליטה, במיקרה של אונס,

כמתה. "תרומת הקורבן" הוא אותו משהו בהתנה-גות הקורבן, ברבריה או בלבושה, המושכים אליו את הפגיעה. יש והסכמת הבחורה לע-לות לדירתו של גבר לא-מוכר תחשב כתורר מתה לאונס. הגבר יכול לפרש את התנהגותה כהזמנה לקיום יחסי-מין. ואם אכן הבין הגבר את התנהגות האשה כ-הזמנה לקיום יחסי-מין, האם מותר לו לכפות עליה מעד מיני גם לאחר שהתחרטה ואמרה לו "לא"?

שנקרא בספרות המיקצועית "תרומת הקור-בן". בעוד שברוב העבירות, כגון שוד ורצח, עצם הפעולה המציינת את העבירה נוגדת את הנורמה, הרי במיקרה של אונס, החרידה רוב המיקרים המקובלים היא חלק בלתי-ינפרד מחייה-מין. פעולת-החרידה הופכת לעבירה בשני מיקרים: אם היא מתרחשת שלא בהס-כמת החופשית של אשה, ואם האשה היא קטינה (מתחת לגיל 16), כך שאין תוקף להס-